

Killing the Buddha

“Dood de Boeddha”, deze uitspraak van Linji (in China: Lin-chi-hsuan in Japan: Rinzai, gestorven 866) wordt vaker aangehaald als voorbeeld van de onconventionele uitspraken en aanpak van deze zen meester.

Ik kwam deze uitspraak weer tegen in een artikel van Sam Harris, filosoof, die schreef over de “Religieuze doctrines als oorzaak van verdeeldheid en permanente bron van menselijke conflicten.” Hij verwijst naar Linji om duidelijk te maken dat je als je van de Boeddha een religieuze fetisj maakt, je de essentie mist van wat hij onderwees.

De wijsheid van de Boeddha kan gevangen zitten in de religie van het boeddhisme. Dit is dan het obstakel dat je de toegang tot begrijpen en inzicht belemmert. Voor mij en ook andere beoefenaars kunnen de uiterlijke en zichtbare vormen van de religie zoals rituelen en ceremonies wel prettig zijn omdat ze structuur, een houvast en een zekere discipline geven die bij het praktiseren behulpzaam kunnen zijn. Maar de waarschuwing is terecht, dat is niet de essentie en ik realiseer mij dat steeds ook als ik bij het begin van een meditatie mijn rakusu om doen, wierook aansteek, de makugyo sla en de heart soetra reciteer.

De uitleg van deze uitspraak van Linji is dat hij verwijst naar de Boeddha als je die waarneemt als gescheiden van jezelf, als object en dat is een illusie en objectivering die aangeeft dat je nog vast zit in een dualistische denkwijze. Hij zou wel refereren aan wat in het Mahayana boeddhisme de Boeddha-natuur wordt genoemd, de fundamentele natuur van alle levende wezens.

Hans van Dam geeft in zijn hertaling van “de Linji Lu”, de verzamelde geschriften van meester Linji een eigen begrijpelijke interpretatie.

Preek 34 – Dood de Boeddha

Meester Linji zei:

Thuisverlaters, de weg is lang. Als leerling hield ik mij angstvallig aan de Vinaya en las ik ijverig de soetra's en shastra's tot ik eindelijk doorkreeg dat het allemaal woorden waren. Voorschriften, ideeën, theorieën, interpretaties – gedachten. Op een dag heb ik mijn boeken dichtgeslagen en ben gaan mediteren.

Dankzij het onderricht van Meester Huangbo begon ik stukje bij beetje de oude boeddha's te begrijpen en de ware van de valse te onderscheiden. Op het laatst doorzag ik iedereen.

Ik geef toe, het is mij niet aan komen waaien, maar na veel studeren en praktiseren ging me eindelijk een lichtje op: de dharma stelt werkelijk niets voor!

Thuisverlaters, als je de leer wilt doorzien, laat je dan niet misleiden. Geloof niemand. Wie je ook maar tegenkomt dood hem.

Kom je de Boeddha tegen, dood de Boeddha!
Kom je een patriarch tegen, dood de patriarch!
Kom je een arhat tegen, dood de arhat!
Kom je je ouders tegen, dood je ouders!
Kom je familie tegen, dood je familie!
Kom je jezelf tegen, dood jezelf!

Pas als er niemand over je schouders meekijkt, kun je de zaken helder zien. Alleen door je van iedereen onafhankelijk te maken, zul je bevrijding vinden.

Rob Renketsu